

Archívumok mélyéről: zenetörténeti jelentőségű hangfelvétel

Fittler Katalin

Nikolaus Harnoncourt Debut – hirdeti az album címlapja a Mozart-koncert részletes programja felett, a hátlap bővebb információkkal szolgál. A közkinccsé tett hangzó anyag 1980-ban került rögzítésre, a Mozart Hét keretében (a kísérfüzetben további pontosítás olvasható: január 29-én) a Grosses Festspielhausban rendezett koncerten. Ugyancsak a hátlap tájékoztat a két bonus-korong adatairól: Mozart „kis” g-moll szimfóniájának (K 183) nyilvános próbájára 2006. június 10-én került sor, a Mozarteum Nagytermében.

A címbeli debütálás tehát a dirigensnek a Mozart Héten való első fellépésére utal. Harnoncourt (1929-2016) ekkor már a nemzetközi zenei élet prominensének számított. 1957-ben adta első nyilvános koncertjét korábban alapított, korhű hangszereken játszó együttese, a Concentus Musicus Wien élén (amelyet hangszere, a gordonka mellől vezényelt), a '70-es évek óta pedig más zenekarok dirigenseként is tevékenykedett. Az első klasszikus szimfonikus nagyzenekar, amellyel rendszeresen együttműködött, az amszterdami Concertgebouw Zenekar volt – ezzel az együttessel kapott meghívást 1980-ban a Mozart Hétre. A műsor, mondhatni, hagyományosnak tűnt: Varázsfuvola-nyitány, C-dúr szimfónia (K 338), C-dúr oboaverseny szólistaként Werner Herberssel, aki a zenekar szóló-oboistája volt 1970 óta, valamint a D-dúr („Haffner”) szimfónia. A felvételt a 2023. június 5-én elhunyt oboaművész emlékének ajánlva jelentette meg a Mozarteum Nemzetközi Alapítvány – aktuálisan időzítve a 2024-es Mozart Hét elé.

Tehát, időutazás 1980-ba, a Festspielhaus Nagytermébe. A kitűnő előadás napjaink zenehallgatójánál is tetszésre talál. Hogy is ne, hiszen időközben olyannyi (interpretációs) ízlésváltozás megörökített eredményei formálták (?) ízlésünket – vagy legalábbis, fejlesztették toleranciánkat. Ki emlékszik azokra az időkre, amikor szinte két táborra szakadt a zenerajongók nagy többsége, a „rég”i avagy a „modern” hangszerek kizárólagosságának létjogosultsága mellett törve lándzsát. Az „igazi” időutazáshoz az is kellene, hogy hangzó környezetébe tudjuk helyezni ezt az interpretációt. Az érdeklődő némi fáradsággal meg is teheti – de anélkül is kapunk némi „helyszíni tudósítást” a kísérő tanulmány jóvoltából. Erre a koncertre abban a Salzburgban került sor, amelynek zenei életében meghatározó volt Karl Böhm stílusa. Az ő vezényletével került előadásra Mozart utolsó három nagy szimfóniája 1980. február 1-jén, vagyis három nappal a Harnoncourt-vezényelte est után. (A Titánnak ez volt az utolsó fellépése a Mozart Hét rendezvénysorozatán – 1981.

augusztus 14-én hunyt el, éppen Richard Strauss Elektrájának próbafolyamata során.) A merőben újszerű zeneértelmezés meglepetésszerűen, mondhatni, felkészületlenül érte a közönséget – noha Harnoncourt lehetőséget kapott zenei credójának közzétételére a koncert műsorfüzetében, betekintést adva abba a műhelymunkába, amelyet a kottairás és artikuláció írott és íratlan szabályainak felkutatásáért végzett. A mai hallgató, miközben gyönyörködve hallgatja az egykor vitákat kiváltó interpretációt, az egykori polémiát történeti távlatból szemléli. Mégis, érdemes tudni ilyesmikről – a nézetek ütköztetése nemritkán gyümölcsöző eredményekhez vezetett.

Ami viszont a mai (szakmabeli) hallgató számára – mint igazgyöngyhöz a platina-foglalat – egészen kivételes értéket jelent, az a két bonus-CD, amelyen Harnoncourt nyilvános főpróbájának tanúi lehetünk. Helyszín: a Mozarteum Nagyterme, időpont: 2006. június 10-e. A szerencsés muzsikuskok, akikkel dolgozott: az egykor Végh Sándor (1912-1997) által életre hívott – azóta értelem szerűen tagságában jelentősen módosult - Camerata Salzburg együttese. Műsoron a „kis” g-moll szimfónia. Napjaink zenekari muzsikusi számára szinte természetes, hogy időnként külföldi vendég karmester irányításával kell játszaniuk. Ilyenkor a legérthetőbb közös nyelv maga a zene, amelynek egyes – módosítandó – elemeit gesztusokkal, hangszeres vagy énekelt bemutatással lehet kérni, esetleg a nemzetközileg használatos szakkifejezésekkel. A többi instrukció némi idegennyelv-ismeretet feltételez, ám a világnyelvek egyike-másika gyakran jelent mindenki számára „közös nevezőt”. Harnoncourt német beszédét – ebben része van a kitűnő felvételtechnikának is – könnyű megérteni, s ha egyik-másik kifejezést nem is tudná azonnal lefordítani a hallgató, a kontextusból (és a kifejező előadásmódnak köszönhetően) mindig „átjön” a közlendő. Egynapos mesterkurzus ez a javából – olyan zenei esemény, amely bármely hangszerezt érdekelhet, és amilyen – élőben – a zenebarátok is szívesen vesznek részt vendégként.

„Elsőkézből” történő jellemzése a nagyhatású muzsikuskok: önmaga által, a gyakorlati zenélés és a verbális közelítésmód szintjén. Mondhatni, muzsikusk önarckép, amely a zenére, konkrétan az adott műre irányítja a figyelmet, ugyanakkor az előadóművészi felkészültség alapkövetelmény-voltára is ráébreszt, arra a felelősségre, amelyet akarva-akaratlanul vállalnia kell a mindenkor interpretátoroknak. Történik mindez valamiféle időtlen – vagyis mindig aktuálisan élvezhető – szépség jegyében, élményszerűen. ■

**A PANNON FILHARMONIKUSOK-PÉCS NKFT. MEGHÍVÁSOS PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET
I. FAGOTT ÁLLÁSRA, II. FAGOTT KÖTELEZETTSÉGGEL**

Első forduló			
W. A. Mozart: B-dúr fagott verseny (K.191): 1. tétel 32-97. ütem II. tétel 6-30. ütem			
C. M. von Weber: F-dúr fagottverseny (Op.75): 1. tétel 39-128. ütem 11. tétel 1-40. ütem			
Második forduló (a művekből a kottában megjelölt részletek) 1. Fagott:			
W. A. Mozart:	Figaro házassága - nyitány	N. Rimszkij-Korszakov:	Seherezade
W. A. Mozart:	C-dúr, „Jupiter” szimfónia V. szimfónia 3. tétel VI. szimfónia 1. tétel	D. Sosztakovics:	IX. szimfónia 4. és s. tétel
		G. Rossini:	A tolvaj szarka-nyitány
		L. van Beethoven:	IX. szimfónia 4. tétel
G. Verdi:	Requiem	Bartók:	Concerto - Párok játéka
1. Sztravinszkij:	Pulcinella	H. Berlioz:	Fantasztkus szimfónia 4. és s. tétel
M. Ravel:	Bolero G-dúr zongoraverseny		
Az írásbeli jelentkezéseket 2024. április 10-ig kérjük az alábbi címre küldeni: Pannon Filharmonikusok-Pécs NKft. 7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4. vagy az office@pfz.hu e-mail címre. A zenekari szemelvényeket a jelentkezés regisztrálása után a meghívott pályázónak megküldjük, illetve személyesen a zenekar székházában átvehetők. Zongorakísérőt igény szerint biztosítunk!			
A próbajáték tervezett időpontja: 2024. április 17. A pontos időpontról a meghívott pályázónak később adunk tájékoztatást.		A próbajáték helyszíne: Kodály Központ (7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.) Az állás betöltése: megegyezés szerint. Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/ 449 85 02 telefonszámon!	

**A PANNON FILHARMONIKUSOK-PÉCS NKFT. MEGHÍVÁSOS PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET
1. KLARINÉT ÁLLÁSRA**

Első forduló			
W. A. Mozart: A-dúr klarinétverseny 1. tétel és II. tétel első 24 üteme			
1. Stravinsky: Három darab szóló klarinétára			
Második forduló (a művekből a kottában megjelölt részletek)			
C. M. von Weber:	A bűvös vadász - nyitány	N. Rimszkij-Korszakov:	Seherezade
L. van Beethoven:	VI. szimfónia	Sz. Rachmaninov:	2. szimfónia - 3. tétel
A. Dvorak:	Újvilág szimfónia Op. 95	G. Bizet:	Carmen
R. Strauss:	A rózsalovag	S. Prokofjev:	Péter és a farkas
J. Brahms:	IV. szimfónia Op. 98	G. Verdi:	A végzet hatalma
J. Brahms:	III. szimfónia Op. 90	H. Berlioz:	Fantasztkus szimfónia Op. 14
Bartók B.:	Concerto	Kodály Z.:	Galántai táncok
Bartók B.:	A csodálatos mandarin	F. Mendelssohn:	Szentivánéji álom - Scherzo
Az írásbeli jelentkezéseket 2024. április 10-ig kérjük az alábbi címre küldeni: Pannon Filharmonikusok-Pécs NKft. 7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4. vagy az office@pfz.hu e-mail címre. A zenekari szemelvényeket a jelentkezés regisztrálása után a meghívott pályázónak megküldjük, illetve személyesen a zenekar székházában átvehetők. Zongorakísérőt igény szerint biztosítunk!			
A próbajáték tervezett időpontja: 2024. április 17. A pontos időpontról a meghívott pályázónak később adunk tájékoztatást.		A próbajáték helyszíne: Kodály Központ (7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.) Az állás betöltése: megegyezés szerint. Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/ 449 85 02 telefonszámon!	

A PANNON FILHARMONIKUSOK-PÉCS NKFT. MEGHÍVÁSOS PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET 1. OBOA ÁLLÁSRA, II. OBOA KÖTELEZETTSÉGGEL

Első forduló	
W. A. Mozart: C-dúr oboaverseny K. 314, K28y 'd - 1. tétel kadenciával R. Strauss: Oboaverseny 8 ütem a 22 ziffer előtt - 24 zW_r kadenciával B. Britten: 6 Metamorfózis - Pan tétel	
Második forduló (a művekből a kottában megjelölt részletek) 1. Oboa:	
J. Brahms:	0- dúr hegedűverseny II. tétel 1-32. ütem
P. 1. Csajkovszkij:	IV. szimfónia II. tétel 1-21. ütem
Kodály Z.:	Galántai táncok 138 - 149., 173-196., 268-271., 506-509., 569-571. ütem
F. Martin:	Concerto for 7 wind instruments, timpani, percussion and string orchestra 1. tétel elejétől- 1 ziffer, 19 ziffer- végig
M. Ravel:	Couperin sírja 1. tétel elejétől-4 ziffer, 8 ziffer-9 ziffer II. tétel elejétől-2 ziffer, 4 ziffer-5 ziffer, 6 ziffer-8 ziffer, 16 ziffer-17 ziffer III. tétel elejétől-3 ziffer, 9 ziffer-12 ziffer, 15 ziffer-végig IV. tétel s ziffer- 9 ziffer
Az írásbeli jelentkezéseket 2024. április 10-ig kérjük az alábbi címre küldeni: Pannon Filharmonikusok-Pécs NKft. 7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4. vagy az office@pfz.hu e-mail címre.	
A zenekari szemelvényeket a jelentkezés regisztrálása után a meghívott pályázónak megküldjük, illetve személyesen a zenekar székházában átvehetők. Zongorakísérőt igény szerint biztosítunk!	
A próbajáték tervezett időpontja: 2024. április 17. A pontos időpontról a meghívott pályázónak később adunk tájékoztatást.	
A próbajáték helyszíne: Kodály Központ (7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.) Az állás betöltése: megegyezés szerint. Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/ 449 85 02 telefonszámon!	

A SAVARIA SZIMFONIKUS ZENEKAR PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET BRÁCSA TUTTI ÁLLÁSRA, határozatlan idejű munkaszerződéssel, próbaidő kikötésével

A meghallgatás anyaga:		ZENEKARI ANYAG:	
Bach:	1 szóló tétel vagy 1 szóló tétel más műből (Max Reger I. tétel v. Hindemith I-II. tétel)	Bartók:	Concerto Zenekarra, 5. tétel, 300. – 317. cifferig
Stamitz:	Brácsaverseny, első tétel kadenciával vagy	Csajkovszkij:	VI. szimfónia, 1. tétel, 171. – 187. ütemig
Stamitz:	Brácsaverseny, második és harmadik tétel vagy	Mendelssohn:	Szentivánéji álom, Scherzo C – D-ig
Hoffmeister:	Brácsaverseny, első tétel kadenciával vagy	Beethoven:	III. szimfónia, 3. tétel, 1 – 73. ütemig
Hoffmeister:	Brácsaverseny, második és harmadik tétel	Brahms:	II. szimfónia, 2. tétel, 49. – 58. ütemig
		Bruckner:	IV. szimfónia, 2. tétel, 50. ciffer után 1. ütemtől 80. ciffer után 4. ütemig
Követelmények:	- felsőfokú végzettség - erkölcsi bizonyítvány /az állás elnyerése esetén/ - magyarországi munkavállalási engedély	A jelentkezéshez szükséges dokumentumok:	- szakmai önéletrajz - zenei végzettséget igazoló dokumentum
A próbajáték helyszíne:	Bartók Terem, Szombathely, Rákóczi F. u. 3.	A próbajáték időpontja:	2024. április 30. kedd 11:00 óra
Az állás, sikeres próbajátékot követően 2024. június 1-től tölthető be.		Bérezés: az Mt és a Kollektív szerződés szerint.	
A zenekar zongorakísérőt nem biztosít, kérésre helyi zongorakísérőt tudunk ajánlani! Jelentkezési határidő: 2024. április 15. hétfő			
Jelentkezés:	Savaria Szimfonikus Zenekar 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 3. fodor.daniel@sso.hu	Kapcsolattartó:	Fodor Dániel tel: +36 20 360 02 34 e-mail: fodor.daniel@sso.hu

HIVATÁSOS SZIMFONIKUS ZENEKAROK

Alba Regia Szimfonikus Zenekar

Cím: 8000 Székesfehérvár
Szabadságharcos út 59.
www.arso.hu
Email:
ruff.tamas@arso.hu
(+36) 30 217 3411
Titkárság telefonszáma:
+36 70 522 46 92

Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar Közhasznú Nonprofit Kft.

Cím: 1225 Budapest,
Nagytétényi út 280.
Levelezési cím:
1775 Budapest, Pf. 122
Művészeti
titkárság:
1087 Budapest,
Kerepesi út 29/b. IV. ép.
Telefon: 322-1488
Fax: 413-6365
E-mail:
nfo@bdz.hu
www.bdz.hu

Duna Szimfonikus Zenekar Magyar Élőzene Nonprofit Kft.

Levelezési cím:
1033 Budapest,
Vörösvári út 101.
Próbaterem:
1105 Budapest, Halom u. 42.
Tel.: (+36) 70 652 55 91
E-mail:
dunaszimfonikusok@gmail.com
www.dunaszimfonikusok.hu

Kodály Filharmónia Debrecen

4025 Debrecen,
Simonffy u. 1/c.
Tel.: (52) 500-200 •
Fax: (52) 412-395
E-mail: info@
kodalyfilharmonia.hu
www.kodalyfilharmonia.hu

Magyar Rádió Művészeti Együttese Szimfonikus Zenekar – Énekkar – Gyermekkórus

Székhely:
1037 Budapest, Kunigunda útja 64.
Levelezési cím:
1088 Budapest,
Bródy Sándor u. 5-7.
E-mail:
info@radiomusic.hu
www.radiomusic.hu

MÁV Szimfonikus Zenekar

MÁV Szimfonikus Zenekar
1097 Budapest, Péceli utca 2.
Tel: 06 20 487 1021
E-mail: office@mavzenekar.hu
www.mavzenekar.hu

Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.

3525 Miskolc, Fábián u. 6/a.
Tel.: (46) 323-488
E-mail: info@mso.hu
www.mso.hu

Óbudai Danubia Zenekar

1033 Budapest,
Laktanya u. 35.
(l. em., 2-es kapucs.).
Tel.: (+36-1) 373-0228,
(+36-1) 269-1178
E-mail: info@odz.hu
www.odz.hu

Pannon Filharmonikusok – Pécs

7622 Pécs,
Breuer Marcell sétány 4.
Tel.: (72) 500-320
Fax: (72) 500-330
E-mail: info@pfz.hu
www.pfz.hu

Savaria Szimfonikus Zenekar

9700 Szombathely, Rákóczi u. 3.
Tel.: (94) 314-472
Fax: (94) 316-808
E-mail: info@sso.hu
www.sso.hu

Szegedi Szimfonikus Zenekar

6720 Szeged, Széchenyi tér 9.
Korzó Zeneház
Tel.: (62) 426-102
E-mail:
orch@symph-szeged.hu
www.symph-szeged.hu

Szolnoki Szimfonikus Zenekar

5000 Szolnok, Hild tér 1
Tel.: +36 20 926 0424
E-mail:
szolnokiszimfonikusok@gmail.com
www.szolnokiszimfonikusok.hu

REGIONÁLIS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE

1141 Budapest Szugló utca
125/D C. épület 3/34.
Elnök: Szabó Sípós Máté
szabosiposmate@gmail.com
Főtitkár: Horváth Gábor
horvath.gabor975@gmail.com
www.regionaliszenekarok.hu

Békés Megyei Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Békés Megyei Szimfonikus Zenekar Közhasznú Kulturális Egyesület
Békéscsaba 5600 Andrásy út 3.
Telefon: 20/4322-948
E-mail: uhrinviktor@freemail.hu
Honlap: www.bekesszimf.hu
Dunakeszi Szimfonikus Zenekar Egyesület Magyarország

(korábbi Váci Szimfonikus Zenekar)
2120 Dunakeszi,
Állomás sétány 17.
Honlap: www.dszh.hu
E-mail: dkszimfonikus@gmail.com

Egri Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím:
Egri Szimfonikus Zenekar
Kulturális Egyesület
Eger 3300 Knézház K. u. 8.
Telefon: 20/964-1518
Honlap:
www.egriszimfonikusok.hu
Művészeti vezető:
Szabó Sípós Máté

Gödöllői Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím:
Gödöllő 2100 Ady Endre sétány 1.
E-mail: titkarsag@gso.hu
Honlap: www.gso.hu
Művészeti vezető: Rácz Márton

Kecskeméti Szimfonikus Zenekar,

Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ

6000 Kecskemét, Deák tér 1.
Telefon: 06-20/3230-001
E-mail: ksztitkar@gmail.com
jacintfoldi@gmail.com
Honlap: www.hirosagora.hu

Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar

Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft.
9400 Sopron, Liszt Ferenc utca 1.
www.prokultura.hu

Szabolcsi Szimfonikus Zenekar Közhasznú Egyesülete

Székhely: 4400 Nyíregyháza,
Szent István u. 12.
mobil: 30 9656 453
E-mail:
szabolcszimf@gmail.com

Tatabánya Város Szimfonikus Zenekara

Levelezési cím: TatabányaArt
Művészeti Egyesület Tatabánya
Fő tér 34.
Telefon: 30/6926489
E-mail: gezaroman@t-online.hu

EGYESÜLETKÉNT MŰKÖDŐ ZENEKAR

Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara

1061 Budapest, Andrásy út 22. Tel.: 331-2550 • Fax: 331-9478 http://www.bpo.hu

A magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös lapja, a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával.

A szerkesztőség levelezési címe: **ZENEKAR MŰVÉSZETI BT.**

1222 Budapest, Fenyőtozob utca 6. | e-mail: info@zenekarujsg.hu | www.zene-kar.hu

Felelős kiadó és szerkesztő: **POPA PÉTER**

Nyomás: EPC nyomda ISSN: 1218-2702

Az interjúkban és a kritikákban elhangzott véleményekkel és kijelentésekkel szerkesztőségünk nem feltétlenül azonosul. Eszrevételeknek, helyesbítéseknek készséggel helyt adunk.

FON
TRADE MUSIC

Egy valódi hangszerebolt

Kiemelkedően széles
választékkal várjuk
vásárlóinkat 2024-ben is!

www.fontrademusic.hu

1081 Budapest, Kiss József utca 14.

Telefon: +36 1 210-2790, +36 30 488-6622

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9⁰⁰ -17³⁰

Adams Alexander Alphasax A&S **Bach** Bags Berg Larsen BG Blackburn **Buffet Crampon** B&S Cannonball Cherub Conn-Selmer Courtois **D'Addario** Denis Wick Dotzauer E. Schmid Edwards Francois Louis Gard Gator Getzen Hammig Hohner Holton Hoyer Jody Jazz Jupiter Keilwerth King König & Meyer **Kromat** Leblanc Lorée Ludwig Majestic **Manhasset** Marca Marigaux Melton **Muramatsu** Musser Neotech P. Mauriat **Paiste** Pearl Powell Rigotti **Sankyo** Schagerl Schneider Schreiber Seiko **Selmer Silverstein** Steuer Straubinger Studio 49 Theo Wanne Trevor J. James **Vandoren Wilde + Spieth** Wittner **Yamaha** Yanagisawa Zoom